

Kamniški tekstilec

Knjižnica

Kamnik

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI TEKSTILNE TOVARNE »SVILANIT« KAMNIK

POSLOVNI USPEH V PRVEM POLLETJU

Uspehi v proizvodnji bombaža so nesporno dobri, saj so vse delovne enote presegle planska predvidevanja od tri do deset odstotkov. Posebno dobre rezultate je dosegla tkalnica frotirja in barvarna, kakor tudi konfekcija frotirja na področju izdelave plaščev. Na videz proizvodnja v svili ni zadovoljiva. Tkalnica je res proizvedla manj, kot je bilo planirano zaradi okvare žakarda, kar je povzročilo zastoj kar ene šestine proizvodnje. Konfekcija svile je količinski izpad proizvodnje nadomestila s spremembo asortimana kravata. Proizvedenih je bilo sorazmerno več kravata »Studio«, manj pa ozkih in »maxi« kravata.

Težave, ki so spremljale proizvodnjo, so bile pomanjkanje delovne sile, priučevanje novih delavcev in prekomerni bolniški dopusti. Proizvodnja bombaža je imela težave pri oskrbi z bombažno prejo, konfekcija svile pa tudi ni vedno ob pravem času dobivala dopolnilnega asortimana tkanine zaradi težav pri razdeljevanju deviznega kontingenta v Beogradu.

Prodaja je dosegla v šestih mesecih 59.673.000,- din bruto fakturirane realizacije. Na domačem trgu je realizirala za 40.487.000,- din bombažnih izdelkov in za 10.516.000 din svilenih izdelkov. Izvozili smo za 8.670.000 din bombažnih izdelkov. S temi uspehi smo lahko zadovoljni, saj presega prodaja plan v skupnem obsegu za 9 odstotkov, realizacijo istega obdobja lani pa za 8 odstotkov.

V prvem polletju smo ustvarili 56.148.000 din celotnega dohodka, kar predstavlja 14 odstotno preseganje plana in 7 odstotno porast v odnosu na isto obdobje preteklega leta. Poslovni stroški so naraščali počasneje od celotnega dohodka, kar je ugodno vplivalo na dohodek. Na zvišanje poslovnih stroškov je v veliki meri vplivala podražitev bombažne preje, ki je stopila v veljavo s 24. aprilom in tako podražila poslovanje v zadnjih dveh mesecih obračunskega obdobja. Istočasno ugotavljamo, da amortizacija ni obremenila stroškov v taki meri, kot je bilo planirano. Vzrok je v postopnem dobavljanju strojev s strani dobaviteljev. Novi stroji bodo aktivirani tekom leta, zato se bo amortizacija iz meseca v mesec večala. Pomembne zasluge za dobre rezultate gospodarjenja ima tudi likvidnost podjetja. S pravočasnimi plačili dobaviteljem smo realizirali skoraj milijon dinarjev kasa skontov, ki predstavljajo neposlovni dohodek podjetja.

Znatno obremenitev za podjetje predstavlja novo uvedeni davek na dohodek temeljnih organizacij združenega dela. Z vpeljavo novega davka je bil sicer ukinjen republiški prispevek na osebne dohodke, vendar je bila stara obdavčitev sedemkrat manjša od sedanje. Iz omenjenega razloga je bil dohodek prvega polletja zmanjšan za 420.000 din.

V odnosu na preteklo leto dodatno bremeni poslovanje tudi povečani prispevek za stanovanjsko gradnjo od 4 na 6 odstotkov. To sicer pomeni več denarja za gradnjo stanovanj, vpliva

pa tudi na dohodek za delitev.

Povprečni izplačani osebni dohodki v obdobju šestih mesecev znašajo 1.938 din, medtem ko znaša republiško povprečje v Sloveniji 2.180 din, jugoslovansko pa 1.830 din. Ker je v republiškem povprečju zajeto tudi povprečje negospodarskih dejavnosti, ki imajo povprečja osebnih dohodkov zaradi strukture zaposlenih, je razumljivo, da je republiško povprečje višje od našega. Približujemo se dovoljenemu izplačilu osebnih dohodkov po samoupravnem sporazumu, ki znaša za prvo polletje za naše podjetje 2.130 din.

Delitev dohodka na osebne dohodke in sklade znaša 66 odstotkov za osebne dohodke in 34 odstotkov za sklade. V sklade smo tako vložili 5.967.000 din. V tem znesku so zajeta tudi sredstva ustvarjena v prvem tromesečju za gradnjo menze in znašajo 273.000 din.

Delavski svet je razpravljal o poslovanju prvega polletja in v zvezi s tem o delitvi dohodka in ugotovil, da so bili poslovni uspehi dobri. Pokrili smo izplačane osebne dohodke, nismo pa ustvarili viška dohodka za delitev po polletnem obračunu.

Silva Drobnič

Konfekcija svile v novih delovnih prostorih

SODELOVANJE S FIRMO „EGERIA“

iz Zapadne Nemčije

Firma »EGERIA« iz Tübingena v Zapadni Nemčiji je eno najbolj priznanih podjetij za proizvodnjo frotirja v Evropi. V Zapadni Nemčiji pa predstavlja znamka »EGERIA« vrh kvalitete v frotirju. Podjetje je približno trikrat večje od našega in proizvaja brisače, predvsem pa konfekcijo iz frotirja.

S to firmo sodelujemo že več kot eno leto in ji nudimo kon-

fekcijske usluge za proizvodnjo plaščev. Z našim delom so zadovoljni kar zadeva kvaliteto, malo manj uspešni pa smo v dobavnih rokih, kjer dostikrat kasnimo, toda v glavnem iz objektivnih razlogov.

S strani »Egerije« se je porodila želja, da bi se medsebojno sodelovanje še razširilo in to na področju proizvodnje brisač in sicer tako, da bi »SVILANIT« po njihovih predlogih tkal brisače, seveda iz lastnega materiala.

Ta namen je bil vsebovan tu-

di v obiskih pri »Egeriji«. Prvi obisk pri »Egeriji« so opravili tovariši Jenko Matija, Repič Marjan in Bernot Vinko, drugega tov. Balantič Silvo in tov. Poljanšek Slavko, dočim je tretji obisk opravil Bernot Vinko sam.

Sprejem je bil zelo odkrit in odprt, predvsem pa je presenečalo dejstvo, da so si vsi udeleženci lahko ogledali celotno tovarno in da niso gostitelji ničesar prikrivali. Možno je bilo o- (Nadaljevanje na 2. strani)

Zakaj nova ustava

Javna sredstva o informiranju nas skoraj vsakodnevno obveščajo kako se družbeno politične organizacije, krajevne skupnosti in delovne organizacije, skratka občani pripravljajo na razpravo o osnutku zvezne in republiške Ustave. Od leta 1963, ko je bila sprejeta nova zvezna Ustava, pa doslej, je bila že dvakrat dopolnjena s prvimi in drugimi ustavnimi amandmaji. Takoj po sprejemu drugih ustavnih amandmajev junija 1971 leta je skupna komisija vseh zborov Zvezne skupščine za ustavno vprašanja v dogovoru z odgovornimi organi v republikah in avtonomnih pokrajinah ustanovila koordinacijsko komisijo za usklajevanje dela v tako imenovani drugi fazi ustavnih sprememb. Zadala si je nalogo, da pripravi predlog besedila sprememb in dopolnitev Ustave SFRJ, ki bi bil podlaga za delo komisije Zvezne skupščine za ustavno vprašanja, kakor tudi za javno razpravo in za izdelavo dokončnega besedila predloga nove Ustave.

Naloga koordinacijske komisije je bila tudi, da se v svojem delu posvetuje z odgovornimi organi ZK in drugih družbenopolitičnih organizacij. Sama sestava koordinacijske komisije, v katerih so sodelovali odgovorni predstavniki republiških in pokrajinskih organov, kakor tudi družbeno političnih organizacij, skupaj z znanstvenimi in strokovnimi delavci. Koordinacijska

komisija je delala torej 2 leti, da je končno izoblikovala osnutek novega besedila Ustave, katera je dana delavnim ljudem v razpravo in dopolnitev predno bo nova Ustava sprejeta v Zvezni skupščini. Nov predlog Ustave se bistveno razlikuje od do sedaj veljavne Ustave, tako zvezne, kakor republiške. Sedaj še veljavna Ustava SFRJ obsega 259 čl. in 42. ustavnih dopolnil, slovenska Ustava pa 237. členov in 52. ustavnih dopolnil. Pri tem pa je treba upoštevati, da so dopolnila razveljavila precej členov oz. novejših določb, medtem ko so kasnejša dopolnila uredila marsikaj, kar je spremenjeno že s starejšimi prej sprejetimi ustavnimi dopolnili. Osnutek nove Ustave SFRJ ima 378 členov, medtem ko ima slovenska Ustava kar 443 členov.

Tovariš Kardelj je na skupni seji predsedstva ZKJ in predsedstva SFRJ dejal, da je predlagano besedilo ustavnih sprememb v celoti usklajeno z republikami oz. z avtonomnimi pokrajinama, to je s telesi, ki so bila v njih zadolžena, da pripravijo novo Ustavo in ki so se v svojem delu stalno posvetovala z odgovornimi skupščinskimi organi, kakor tudi z vodilnimi organi ZK. Nadalje je dejal, da so di novo besedilo Ustave med najboljše besedila na svetu. To je predvsem posledica tega, da je v predlogu osnutka za novo besedilo Ustave veliko konkretnije kot doslej razčlenjen

ves sistem družbeno ekonomskih oz. proizvodnih odnosov na temeljih socialističnega samoupravljanja družbene lastnine med proizvodnimi sredstvi. Potrebo po novi Ustavi je narekovala sama praksa v zadnjem razdobju razvoja naše družbe, v kateri so nastajale tiste deformacije in negativni pojavi, o katerih danes upravičeno veliko razpravljamo in se z njimi spopadamo. K tem pojavom pa je precej pripomoglo tudi to, da naša družba s svojim ustavnim, pravnim in gospodarskim sistemom ni v zadostni meri urejala in vsklajevala odnose in procese, ki jih je v razmerah samoupravljanja pogosto vsiljevala stihija ekonomskega življenja. Da se je obseg Ustave povečal je delno vplivala tudi potreba, da bolj konkretno določimo odnose med republikami oz. značaj in pristojnost federacije glede na to, da so bile že v prvi fazi ustavne reforme uporabljene precej globoke spremembe. Nove ustavne spremembe lahko označimo kot pomembno okrepitev proizvodnih sil, uveljavitev samoupravnega socializma in obenem plebiscitarno izraženo težnjo naših narodov in narodnosti po krepitvi in doslednejši uveljavitvi neposredne socialistične demokracije.

V zadnjih 10 letih smo namreč dosegli raven srednje razvite industrijske družbe in bo narodni dohodek na prebivalca v Jugoslaviji v nekaj letih dosegel 1.000 dolarjev, v Sloveniji pa to številko že nekaj let presegamo. Ob tem je samoupravljanje kot metoda urejanja družbenih zadev seglo na vsa tista področja odnosov, kjer je to mogoče. Vendar pa je pri tem tako sunkovitem razvoju in deloma prav zaradi te njegove naglice veliko samoupravljanje v svoji vsebini in obliki za sabo vrsto odnosov podedovanih iz preteklosti in ki nimajo nič skupnega s samoupravnim socialistično družbeno ureditvijo. Delovni človek ni imel tiste moči kot nosilec neposredne reprodukcije in ustvarjalec, ker so ga pač zastopali ljudje od delavskih svetov do skupščinskih teles, ki niso v celoti zastopali interesov delavskega razreda. V takem položaju so postali ogroženi temeljni cilji razvoja naše družbe, še posebno pa je bil ogrožen delavski razred in njegov zgodovinski cilj: osvoboditev dela, osvoboditev človeka.

Sedaj predložene spremembe Ustave pomenijo nov velik korak v razvoju in nadaljnjem oblikovanju našega družbeno ekonomskega in političnega sistema. Družbeno ekonomski odnosi temeljijo na amandmajih iz leta 1971. V osnutku Ustave so določene in popolneje določeni družbeni lastnini oz. družbeni značaj proizvodov dela dohodka kot rezultata dela delavcev v organizaciji, ki ga ustvarja iz celotnega družbenega dela. Na tej podlagi so obdelana razmerja medsebojne odgovornosti delavcev v združenem delu glede razpolaganja z družbenimi sredstvi in odločanja o dohodku, kakor tudi razmerja v njihovi zajemni solidarnosti, tako da so lahko učinkovita podlaga za onemogočene težnje skupinsko lastninske desintegracije in parcelacije družbenega premoženja oz. za zatiranje poizkusov, da se spostavi

kakršnokoli lastninsko razmerje do družbenih sredstev in družbenega dohodka in da se na tej podlagi ustvarjajo socialne enakosti, ki niso zasnovane na delu. Bistvena sprememba in odločilen korak v odpravljanju posredne demokracije in njeno nadomeščanje z integralnim sistemom samoupravljanja je v uvedbi demokratičnega načela kot univerzalnega načela družbeno političnega sistema. Delegatsko načelo se uveljavlja ne le pri skupščinah družbeno političnih skupnosti, marveč tudi v funkcioniranju vseh sestavljenih samoupravnih struktur, tako tistih v združenem delu, kakor tudi na drugih področjih upravljanja družbenih zadev. To pomeni, da bodo delavci neposredno volili svoje delegate v skupščinski in druga telesa o vseh družbenih vprašanjih in o tem tudi odločali kot delegati tako, da bo sprejeta konkretna odločitev v interesu vseh delovnih ljudi. Izvajanje in uresničevanje delegatskega načela nujno terja aktivno vlogo in zavestno politično akcijo subjektivnih družbenih sil se pravi družbeno političnih organizacij in drugih razrednih organizacij delavskega razreda pri usmerjanju gospodarskega in družbenega razvoja in zagotavljanju varstva pridobitev revolucije in samoupravnega socialističnega sistema. Tudi razvoju občine daje osnutek Ustave pomembno mesto kot asociaciji svobodnih proizvajalcev samoupravnih in temeljne družbeno politične skupnosti. Pri tem se izhaja iz koncepta, da delovni ljudje v občini organizirani v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih skupnostih, uresničujejo in usklajujejo svoje interese ter zadovoljujejo skupne potrebe s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem, preko delegatov v občinski skupščini pa opravljajo funkcijo oblasti in opravljajo tiste skupne družbene zadeve, ki jih ne morejo opravljati v svojih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

Sodelovanje s firmo „EGERIA“

(Nadaljevanje s 1. strani)
gledati celo razvojni oddelek, na razpolago so bile dane tudi rezepture za barvanje blaga, skratka vsaka informacija je bila podana z vso pripravljenostjo za sodelovanje.

Ocena teh obiskov je bila enoglasno taka, da predstavlja »Egeria« dejansko sam vrh proizvodnje frotirja in da bi njihove izkušnje lahko z veliko koristjo uporabili v »Svilanitu«. Tu ne gre samo po vprašanju desiniranja, ampak je zelo važna sama tehnologija, posebej še pri proizvodnji metražnega frotirja. Mnenje vseh udeležencev obiskov pri Egeriji, kakor tudi odgovornih v naših strokovnih službah je, da bi s sodelovanjem oplemenitili našo proizvodnjo, kar bi v veliki meri vplivalo na naš finančni rezultat.

Pri zadnjem obisku je vodja izvoza našega podjetja postavil konkretne predloge za proizvodnjo brisač za firmo Egeria. Tovarišu Balantiču so bili izročeni vzorci na podlagi katerih je bila postavljena cena 12 DM za 1 kg ali 78.12 din. Za predstavnike firme Egeria ta cena ni bila sprejemljiva in so ponudili proticeno 10 DM za 1 kg, ali 65.10 din. Razlika pri 1 kg je torej 13.02 din ali 2.60 din pri 1 brisači dimenzije 50 x 100 in teže 400 gr po 1 m². Če računamo, da bo doščena cena na zunanem trgu prihodnje leto cca 13.- DM za 1 kg ali 84.63 din, potem bo ta negativna razlika še precej večja.

To je finančna plat vprašanja, ki se postavlja pred Svilanit ob sodelovanju z Egerio. Vendar so strokovni delavci mnenja, da je treba gledati na ta problem z druge strani. Gre namreč zato, kaj lahko Svilanit s tem sodelovanjem pridobi tako po vprašanju tehnologije, kakor tudi po vprašanju kvalitete artiklov. Doslej smo v Jugoslaviji o kvaliteti in vzorcih vodilni proizvajalci frotirja in zato dosegamo temu primerne cene. Če bi vsaj približno dosegli kvaliteto, ki jo proizvaja Egeria, potem bi sigurno dosegli tudi boljše cene in s tem veliko boljši finančni rezultat.

Strokovne službe so mnenja, da mora samoupravni organ presoditi in odločiti, ali je opisano sodelovanje z Egerio na področju proizvodnje brisač za Svilanit koristno in če je to sodelovanje vredno toliko, kolikor bi Svilanit pri sedanjih obstoječih cenah izgubil.

Predlog predlagalcev tega poročila, ki se opira na mnenje ostalih strokovnih sodelavcev je, da bi Svilanit mnogo pridobil in da je to sodelovanje vredno cene, ki je zgoraj navedena.

V kolikor bo Delavski svet o svojih stališčih poročevalcev, bi se seveda pogajanja nadaljevala in skušali bi doseči čim povolnejše pogoje, kajti pogajanja so bila prekinjena z obojestransko pripravljenostjo, da se najde ustrezna srednja rešitev.

Repič Marjan
Bernot Vinko

**Dopisujte
v svoje
glasilo**

Javne razprave o osnutku nove Ustave potekajo že po vsej Jugoslaviji. Delovni ljudje razpravljajo o njeni vsebini in dajejo pripombe za dopolnitev posameznih ustavnih določb. Z uveljavitvijo nove Ustave bodo nehali veljati Ustava iz leta 1963 in vsi dosedanji ustavni amandmaji. Dolžnost naše delovne organizacije je tudi, da se vključijo v javno razpravo o ustavnih dopolnitvah. Izvršni odbor sindikalne organizacije je na zadnji seji sprejel sklep, da se člani sindikata v čimvečjem številu vključijo v javno razpravo o naši ustavni reformi.

V čem je bistvo delavske kontrole

Na plenarni seji Republiškega sindikalnega sveta so v široki razpravi obravnavali vprašanje nalog sindikalne organizacije pri ustanavljanju organov delavske kontrole. Uvajanje samoupravnih delavske kontrole v organizaci-

jah združenega dela je takorekoč revolucionarni poseg delovnih ljudi v razvoj samoupravnega sistema. Iz informacij Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije povzemamo nekaj vsebinskih misli o nalogah in

pomenu delavske kontrole v organizacijah združenega dela.

Delavska kontrola pomeni organiziran pogled v poslovanje in dogajanja v delovni organizaciji, kar še posebej prihaja do izraza v novem samoupravnem in ustavnem sistemu. V tem smislu ima delavska kontrola splošen pomen in velja za urejanje družbeno ekonomskih odnosov v našem samoupravnem in političnem sistemu. Delavska kontrola naj ima določen vpliv na vsa družbena in še zlasti gospodarska dogajanja v tem zgodovinskem obdobju, ko delovni ljudje prevzemajo vse večje funkcije s strani države. Ob prevzemu oblasti delavskega razreda je bil organizator družbene kontrole v povojnem obdobju država, ki so jo izvajali njeni organi preko raznih državnih institucij.

Delavska kontrola v sistemu uveljavljanja samoupravnih družbenopolitičnih odnosov in določb nove Ustave je nezdržljiva s klasičnimi oblikami, ker se ti odnosi spreminjajo glede na razpolaganje delavca s presežnim delom. Končno delavska kontrola ni nova institucija, ker jo omenja Ustava že v letu 1963, ki daje delavcem pravico in jim nalaga dolžnost, da zagotovijo notranjo kontrolo v delovnih organizacijah. Nekatere delovne organizacije so si na podlagi tega ustavnega določila organizirale poseben delovni organ upravljanja — notranjo kontrolo. Mnoge druge funkcije samoupravljanja so se v tem zadnjem obdobju sicer razvijale in utrjevale, medtem ko je ostala funkcija kontrole zapostavljena in ukrajnena. To pa je pripeljalo do tega, da so se pojavljale v delovnih organizacijah zlorabe in razne napake, ki so škodljivo vplivale na naš nadaljnji politični razvoj. Šele pismo Izvršnega biroja predsedstva ZKJ in predsednika ZKJ je ponovno usmerilo pozornost ZK in sindikatov na to pomembno funkcijo, ki jo je treba vpeljeti v naš samoupravni mehanizem.

Zelo pomembno je vprašanje, kaj je vsebina dela kontrole sploh in še posebej organov te kontrole. Kontrola mora biti usmerjena k cilju, to je razvijanju in utrjevanju samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov, zato morajo biti njene naloge normirane. Če delo kontrole ne bo normirano, to se pravi njen

delokrog določen v statutu ali v drugem splošnem aktu, bo sicer ta formalno obstojala, ne bo pa uspešna. Organ delavske kontrole ne sme prerasti organov upravljanja in zborov delovnih ljudi, res pa je tudi, da je vsebina kontrole vse tisto, kar je vsebina samoupravnega odločanja. Praktična kontrola terja, da jo razdelimo tudi na različne nosilce, to je spore delovnih ljudi in poseben organ, ki bo v imenu vseh delavcev opravljal funkcijo kontrole in člane delovne skupnosti obveščal o svojih ugotovitvah in odločitvah. Najpomembnejše pa so tiste odločitve, ki so v medsebojni zvezi odločujoče, n. pr. pomembnejše investicije, ugotavljanje materialnih stroškov, pravilnost finančno materialnega poslovanja itd. Predvsem je treba organizirati kontrolo nad dohodki, ki so namenjeni za enostavno in razširjeno reprodukcijo. Če bi izhajali iz stališča, da kontrola kontrolira vse in ima pravico pregledati vse, je lahko splošno načelo, to pa ni praktično. Predvsem je zagotoviti kontrolo praviloma nad prelivanjem in usmerjanjem sredstev v razne namene, za poslovne banke, interesne skupnosti. Če govorimo o kontroli dohodka, so tudi obvezni in različni namenski skladi in najrazličnejši izdatki, gre skratka za kontrolo nad tem kaj se dogaja z rezultati, ki jih je dalo živo delo in še posebej kaj je z minulim delom. Dosledno izpeljana kontrola nad dohodkom postavlja na drugo mesto preprečevanje raznih zlorab, kot so posebno okoniščanje, kršitev statutar- nih določb in splošnih aktov, podkupnine in podobno. Zavedati se moramo, da je največja napaka, kadar peščica ljudi odloča o odtujevanju dohodka, še posebej preseženega dela izpod kontrole delavcev. Zato je kontrola nad gospodarjenjem in kroženjem »preseženega dela« postavljena v središče vsebine dela kontrolnih organov in delavske kontrole sploh. To pa seveda ne pomeni, da prav v ta okvir ne spada tudi kontrola uresničevanja samoupravnih sprejetih norm, kontrola nad uresničevanjem sklepov ter njihove skladnosti z določili samoupravnih aktov. Tudi kontrola postopkov in odločitev s področja delavnih razmerij, so pravice, ki izvirajo iz dela in ustvarjanja preseženega dela.

Delavke svile se v novih delovnih prostorih bolje počutijo

Potek investicij in rentabilnost

Kot se lahko vidi, se tudi investicijska dela v naši tovarni že nagibajo čez polovico. Dokončno so bili predani objekti »dovozna cesta«, »kanalizacija«, medtem ko je »konfekcija in skladišče« gradbeno končana, manjkajo samo še nekateri radiatorji, katere mora preskrbeti tovarna KLI-MA Celje. Zaradi kasnitve roka po njihovi krivdi bomo uveljavljali penale, dogovorjene po pogodbi. Trenutno se v konfekciji opravljajo še zadnja elektromonterska dela v zvezi z avtomatiko klime naprave tako, da bo klima v tem obratu predvidoma začela obratovati okoli 24. 8. 1973.

Dela v novi šivalnici potekajo z majhno zamudo predvsem zaradi pomanjkanja profilnega jekla. KOVINARSKA Krško ni dobila pravočasno materiala za strešno konstrukcijo tako, da še do danes ni postavljena vsa konstrukcija, čeprav bi morala biti po planu že zmontirana. Vendar nam predstavniki GRADITELJA zagotavljajo, da bo objekt predan do pogodbenega roka, t. j. 31. 12. 1973. Sklenjena je tudi že pogodba z IMP-jem za izvajanje del klime, centralne kurjave in vodovoda. Tudi elektro monterska dela so že oddana in sicer ZARJI Kamnik, ki je imela od 3 ponudnikov najbolj ugodno ponudbo. Dela na aneksu t. j. novih prostorih komercialne potekajo po planu in bodo predvidoma ti prostori zgotovljeni pred rokom, ki je v pogodbi tako, da se bo morda celotna komercialna služba preselila že prej.

Parkirni prostor je gradbeno že predan, vendar je nastal zastoj predvsem zaradi pomanjkanja cevne materiala. Ker nismo nikakor mogli dobiti odgovarjajočih cevi, je nastal problem rešitve zunanje razsvetljave. Enak problem je s svetlobnimi

telesi, ki jih tudi primanjkuje na tržišču. Vendar so sedaj stebri za razsvetljavo postavljeni in ko bo položen ves kabel, bo gradbeno podjetje dokončno lahko uredilo zelenico in okolico tako, da bo objekt predan v uporabo verjetno konec t. m.

Kot je znano, se je pri prvem vodnem preiskusu deformiral notranji plašč vodnega rezervoarja. Ugotovljeno je bilo, da je do napak prišlo po krivdi izvajalca KOVINARSKA Krško. Zato je to podjetje takoj pristopilo k popravilu rezervoarja. Med tem časom pa je tudi ponovni izračun betonskega podstavka pokazal, da tudi ta ni dovoljno dimenzioniran, tako da je moral tudi SGP GRADITELJ postaviti primerno utrditi in popraviti. Zaradi teh del se je delo na rezervoarju kar precej zavleklo. Ponovni vodni preizkus je bil izveden. Vsa ta dodatna dela delajo izvajalci na lastne stroške tako, da to ne bremeni podjetje, če izvajamo, da naprava ne obratuje.

V zadnjem času je bilo tudi precej sestankov v zvezi z izdelavo projekta za čistilno napravo. Najugodnejši ponudnik za izdelavo je bil HIDROINŽINIRING iz Ljubljane. Dobili smo že njihovo ponudbo v vrednosti 120.000,- din za celoten projekt. Vendar bosta verjetno projekt in sama čistilna naprava delana v 2 fazah. Če se bo ugotovilo, da je že po izgradnji prve faze rezultat zadovoljiv, bo nato II. faza enostavno odpadla. S tem bi bila seveda tudi investicija za cca 50% manjša. Istočasno pa tečejo že pogovori med živilsko industrijo in SVILANITOM o sodelovanju v zvezi s čistilno napravo. Sklenjeno je, da živilska industrija prispeva 10% pri popravilu lokalne kanalizacije.

Horvat ing. Bojan

Od dobrega snovanja je odvisna kvaliteta frotirja

Razgovor s proizvajalci

Tovariša Pirš Albina najbrž poznajo vsi člani delovne skupnosti, saj je povsod navzoč kadar se kje zatakne pri elektriki. Povabil sem ga na razgovor, da bi za Tekstilca povedal svoje mnenje in opažanja o nekaterih aktualnih problemih iz okvira delovne organizacije. Rad je pristal na sodelovanje, v pogovor pa sem vključil naslednja vprašanja:

Kaj mislite ali se je uveljavil nov sistem nagrajevanja?

»Prepričan sem, da je v novem sistemu nagrajevanja določen napredek, kajti ocenjevanje delovnih mest je bolj realno kot je bilo. Zdi se mi pa, da so bila nekatera delovna mesta ocenjevana po ljudeh, ki so na delovnih mestih in ne delovno mesto, ki se dejansko ocenjuje. To se pravi, da se je že pri ocenjevanju delovnih mest istočasno vnesla tudi osebna ocena. Pravilno ocenjevanje bi bilo tako, kot da tega delovnega mesta še ni bilo prej in tudi ne osebe, ki ga bo zasedla. Takšno ocenjevanje bi bilo bolj pravično in bolj realno. Na splošno pa bi se upal trditi, da so ljudje v splošnem bolj zadovoljni kot prej, nekateri pa tudi ne, vendar za vsako ceno vedno ni mogoče ustreči, kajti človek ni nikoli zadovoljen in najbrž nikoli ne bo.«

Kakšno je Vaše mnenje o izvajanju faktorja delavčeve učinkovitosti?

»Ugotavljam, da se je ocenjevanje delavčeve učinkovitosti pokazalo kot uspešno. Kakor sem bral v informatorju se ugotavlja, da kvaliteta raste, škart pa pada. Če je tako, potem ni dvoma, da se je faktor učinkovitosti pokazal kot uspešen.«

Kakšne težave imate v vaši delovni enoti z ozirom na vzdrževanje tovarniških strojev in naprav?

»S stališča samoupravnih odnosov ne morem reči nič kritičnega. Tehničnih problemov pa je precej, kajti v tovarni je veliko novih stvari in vsaka naprava ali stroj je bolj kompliciran kot prejšnji, zato zahteva montaža in vzdrževanje mnogo strokovnega dela. Iz tega stališča pa ostajajo delavci glede na strokovnost na isti ravni kot so bili. S tem hočem reči, da bi morala delovna organizacija posvetiti več skrbi strokovnemu dvigu kadrov pomožnih obratov z organizacijo raznih seminarjev in tečajev. Tako bi se delavci spoznali z novitetami in bili pri svojem delu lahko še bolj uspešni. Če se izobraževanju na področju elektrike ne bo posvetilo več skrbi kot doslej, ne bomo mogli v korak s pridobitvami sodobne tehnike in elektrike. Kot primer naj navedem statev, ki je imela v glavnem samo stikalo za pogon in ustavev ter elektromotor. Enaka statev je danes takorekoč v kratkem času skoraj popolnoma avtomatizirana. Barvni aparat je tudi skoraj popolnoma avtomatiziran. Nastavi se program in ves proizvodni proces avtomatsko opravi stroj. Delavec mora samo nadzirati pravilnost delovanja aparata. Avtomatizirana proizvodnja zahteva tudi od delavca, ki neposredno dela na stroju večje strokovno znanje, kot ga ima morda sedaj.

Ali ste morda kaj razmišljali o izvajanju ustavnih amandmajev v zvezi z ustanavljanjem TOZD v Svilanitu?

»Lahko rečem, da sem o tem razmišljal in se pogovarjal z delavci. Mnenja so deljena. Nekateri menijo, da bi bilo prav, da se ustanovi TOZD svila, drugi so mnenja, da naj ostane tako kot je doslej, morda s pripombo, da se samoupravljanje še bolj približa neposrednemu delavcu. Moje osebno mnenje je, da se k temu pristopi edino v primeru, če bo delitev delovne organizacije na TOZD prineslo večji ekonomski uspeh, v nasprotnem primeru pa menim, da to ne bi bilo koristno. Če se v to gre samo zato, ker tako narekuje trenutna politična situacija, ne glede na to, da bodo povečani stroški, pa je to drugo vprašanje. Če bomo preko temeljnih organizacij, bilo ene ali več, ceneje proizvajali, sem takoj za to, v nasprotnem primeru pa ne vidim opravičenega razloga.«

Če bi delavci delovne organizacije odločali o temeljni organizaciji združenega dela na referendumu, kar v tem primeru vsekakor pride v poštev, ali bi večina glasovala za ustanovitev TOZD svile?

»V to sem skoraj prepričan, da bi delavci glasovali za ustanovitev TOZD svile. Po mojem bi glasovali »za svilo«, zato ker delavci te enote vedno trdijo, da nimajo vpliva na svoj lastni razvoj in da jo frotir zavira. Delavci iz bombaža pa pravijo, da naj kar poskusijo, pa se bo situacija kmalu pokazala, če jim bo res tako šlo kot jim gre sedaj. Morda se v tem primeru ne gre toliko za to, da bi ustanovili TOZD, morda bolj za to, da bi bil to preizkusni kamen, ki bi kmalu pokazal, ali svila kot samostojna delovna organizacija lahko posluje.

Kot električar se večkrat pojavljate v vseh delovnih enotah in seveda s tem pridete v neposreden razgovor z delavci. Ali veste za stvari, ki delavce najbolj zanimajo in za tiste, kar jih razburja?

»Bi se upal trditi, da v delovni organizaciji ni kakšnega velikega greha, ki bi delavce razburjal ali jih spravljal v negotovost. Dosedanji ukrepi na gospodarskem področju so v redu rezultati pa očitni. Nekateri godrnjajo, češ sedaj delamo šivalnico, potem bomo menzo ipd. Ko pa bo šivalnica zgrajena in dana svojemu namenu pa najbrž ne bo nihče rekel, da smo ga polumili. Kot smo informirani bo delovna organizacija prenesla to breme, ki si ga je zadala, seveda če bo dobro tekla proizvodnja in prodaja, vse pa seveda ni odvisno od nas samih, kajti stvari se lahko tudi čez noč spremenijo. Pri izvajanju teh novih investicij me pa le nekaj moti, kar moti tudi druge. Zakaj gradimo vse v pritličju, kar bi lahko zgradili v 1 nadstropju. To se sprašujemo iz preprostega razloga, ker je zazidalne površine vedno manj. Če bo šlo vse še s takim tempom razvoja kot v preteklih 10 letih, se podjetje ne bo moglo razvijati v dosedanjih proizvodnih prostorih, vsaj ne

na tej lokaciji, ker že sedaj takorekoč ni na razpolago zazidalne površine. Pred nekaj leti je bilo v tovarni veliko slavlje, ko se je podjetje iz zunanjih obratov preselilo pod eno streho za eno ograjo. Spričo takšnih investicijskih izgradenj pa bo morda spet kmalu prišel čas, ko bo moralo podjetje iskati nove lokacije izven Perovega.«

Kakšna je vaša ocena o delu družbeno političnih organizacij v delovni organizaciji?

»Mladinska organizacija kot vidimo ni delovna. Morda iz dveh razlogov: prvič zato, ker nima možnosti večjega vpliva na dogajanja v delovni organizaciji in drugič zaradi lastne neaktivnosti. Vloga te organizacije se premalo upošteva, čeprav bi morda bil kakšen predlog dober. Mislim pa, da bi se lahko marsikatera akcija izpeljala, če bi mladina k tej akciji pravilno pristopila in seveda tudi od drugih imela podporo. Ne vem, morda za delo mladine ni pravičnega razumevanja.

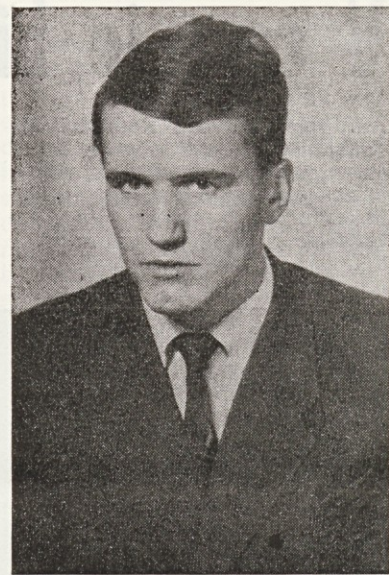
Oceno sindikata bi dal v tem, kar je morda jugoslovanska praksa, da se preveč bavi z ožimnicami, premalo pa z družbenopolitičnim delom; s stvarnimi problemi, s katerimi bi se moral sindikat spoprijeti pa o njih ne razpravlja. Kakor berem se sindikat zavzema za znižanje življenjskih stroškov, razpravlja o problemu življenjskega standarda, o stanovanjski problematiki, vendar o tem le preveč govori in premalo ukrepa. Sindikat bi se moral bolj konkretno zavzemati za življenjske pogoje delavcev, zada si svoj program, da bo razpravljal o tem in o onem, življenje pa teče svojo pot in kakšnih posebnih uspehov na tem področju ne vidimo. Tovarniški sindikat sploh ne moremo knitizirati, je na liniji političnih dogodkov dela pač tisto, kar delajo sindikati na sploh.

Organizacija ZK morda včasih pozablja, da smo tudi še drugi v delovni organizaciji. Nekaterih članov ZK sploh ni nikoli slišati. Premalo se povezujejo z ljudmi, da bi prislunili njihovim mislim in težnjam. Zdi se mi, da je ne član ZK nekoliko odrinjen od političnih dogajanj.

Socialistična zveza bolj konkretno deluje. Na sejah razpravljamo o vodovodu, poteh, elektriki ipd., torej o tem kar je nekaj živega in konkretnega, medtem ko organizacije ZK ni čuti ne v tovarni in ne na vasi. Kadar se gre konkretno za volitve in predlaganje raznih kandidatov v samupravna telesa in organe so pa nečlani ZK odrinjeni in nimajo več ali manj vpliva na konkretne predloge kandidatov.«

Kakšno je vaše mnenje o delavskih kontrolah v delovnih organizacijah?

»Menim, da je po eni strani kontrola potrebna, po drugi pa ne. Potrebna in koristna bo takrat, kadar bo lahko samostojno razpravljala o problemih, naj si bo o gospodarskih ali kakšnih drugih odločitvah. Če je v delavski kontroli oseba, ki ni strokovno in politično razgledana, ne more razpravljati o enem strokovnem problemu. Tisti, ki pozna svoj delokrog, ga lahko vse-

lej prepriča. N. pr.: Jaz sem KV električar, kako naj se spoprimem z enim ekonomistom, ki me vsak čas lahko strokovno prepriča, da so bile te ali one odločitve pravilne. Če bi jaz po občutku rekel, da takšen ukrep ni pravilen, mi lahko tista oseba, ki to področje dobro pozna, to moje mnenje izpodbijala in mi dokazala, da nimam prav in morda celo očitala, da se določene stvari potencirajo, hote ali nehoti. Če povem primer, se zadeva o kakšni odločitvi, čeprav ni pravilna, spravi na pravilno pot. Delavski svet je o tem ali onem problemu razpravljal in sklepal, delavska kontrola je o tem seznanjena in če so iz take odločitve nastale posledice, ni zanje nihče odgovoren, saj so o tem odločali organi upravljanja. Delavska kontrola bo torej učinkovala le takrat, ko bodo njeni člani dovolj strokovno kvalificirani.«

Ali so po Vašem mnenju samopostrežni avtomati ovira za vzdrževanje delovne discipline?

»Spričo sedanjega stanja, ko je samo en avtomat, sodim, da je res ovira, ko delavci iz bolj oddaljenih delovnih mest zapuščajo delovna mesta in se zadržujejo pri avtomatu. Mislim pa po drugi strani, da je avtomat opravičil svojo vlogo, vendar bi jih morali nabaviti več. Če se hočemo izogniti tem težavam bi morali nabaviti več avtomatov, da delavec ne bo hodil daleč, ampak da se bo v neposredni bližini delovnega mesta poslužil avtomata. Zato je o tem razmisliti in se odločiti ali še dokupiti avtomate ali pa še tega odstraniti. Po moje sta samo ti dve izbiri, vmesne ne vidim. Ob takšnem stanju kot je sedaj, menim, da je ta napitek za delovno organizacijo zelo drag.«

Veliko je bilo že izrečenega po tem kako zmanjšati proizvodne stroške in izkoristiti notranje rezerve za izboljšanje poslovnih uspehov delovne organizacije. Ali morda čutite kje bi lahko v naši delovni organizaciji te stroške znižali?

»O tem vprašanju ne bimo mogli konkretno razpravljati, ker vseh problemov ne poznam. Vsekakor pa je res, da bi se dalo marsikje kaj prišteti in morda tudi bolj racionalno poslovati. Mislim, da moramo tudi za cenejšo proizvodnjo iti v koraku s časom. Tu ravno nismo zastali, vendar je po mojem mnenju cenejša moderna tehnologija

RAZGOVOR S PROIZVAJALCI

ja in avtomatizacija, kakor pa iskanje fizične delovne sile.»

Ali čutite tovariš Albin razdvojenost med strokovnimi in drugimi delavci v podjetju?

»Te razdvojenosti ne bi mogel posplošiti. Ne rečem, da niso posamezni primeri, vendar kadar govorimo v okviru samoupravljanja čutim, da smo vsi enaki. Seveda, so pa posamezni primeri, ko se nekdo za določene stvari zavzema pa na njih vstraja in mora biti tako kot si je to določena oseba zamislila. Sicer pa je tudi tako, da smo ljudje takšni, da radi čvekamo in kritiziramo, pa ne gleda na to ali je kritika umestna ali ne. Moje splošno mnenje pa je, da te razdvojenosti ljudje naše delovne organizacije ne čutijo.«

No in še slednje vprašanje: Kako pa izkoristite svoj prosti čas?

»Prostega delovnega časa imam zelo malo. Dograjujem si stanovanjsko hišo, poleg tega pa moram velikokrat delati v podaljšanem delovnem času, čeprav nerad. Zavedam pa se, da mora biti delo narejeno. Nekateri morda včasih očitajo, češ, da pridemo »zabušavati« tuda zaradi tega se nič ne vzmaram, ker so včasih čenče in nevošljivost, ki pa trajajo samo trenutek in gredo zopet v pozabo. V podjetje kot sem že rekel prihajajo novi stroji, potrebno je opraviti obširne naloge, tako s področja elektrike, kot mehanike in zato je seveda v času, v katerem živimo, vedno premalo časa.

Delujem tudi v krajevni skupnosti v kraju, kjer prebivam. Razpravljajo o vprašanju vodovoda, ureditvi cest in še o drugih vprašanjih s področja gospodarskega življenja krajevnih skupnosti. Moram pa reči tudi to, da se ljudje radi oprimejo akcij, samo da so konkretne in da vidijo kaj mu bodo akcije doprinesle. Ljudje se ne dajo »fabati«, hočejo konkretnih in jasnih odločitev. Seveda pride tudi do raznih očitkov drug drugemu, končno pa se vse pogladi in cilje, ki si jih vaščani zastavijo, tudi izpeljejo. Določene akcije narekuje tudi samo življenje. Recimo, da hočejo ljudje v korak s časom in da bi si žele olajšala delo s tem, da si kupi pralni stroj, v hiši pa ni vode ali elektrike, ji ta tehnika ne koristi. Zato vsaj pri nas ni kakšnih posebnih problemov kadar se vaščani zmenimo, da se izvrši določena akcija, ki bo v korist vsem.«

Ali ste morda razpravljali o osnutku nove Ustave?

»SZDL je pripravila program o javni razpravi osnutka nove ustave, vendar doslej te še nismo organizirali, ker še ni časa za to. Bil pa je organiziran seminar za funkcionarje SZDL o pomenu ustavnih amandmajev in o pripravah javne razprave o novi zvezni in republiški Ustavi.«

Menim, da je bil to res izčrpen razgovor in tehtni odgovori na zastavljena vprašanja, ki jih s tovarišem Piršem posredujemo v razmislek članom delovne skupnosti.

Za tako izčrpen in obširen odgovor se tovarišu Piršu lepo zahvaljujem. Urednik

Ali so pokojnine vaših svojcev res ogrožene?

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji odgovarja na to vprašanje: »Ne, če bomo skupaj poskrbeli zanje. Ne, če bomo zanje še naprej pripravljeni prispevati toliko, kot rabijo, da bi v miru preživeli jesen svojega življenja. Ne, če jim ne bomo skušali jemati njihovih pravic, da bi razbremenjevali gospodarstvo.«

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji je vsako leto pa tudi letos programirala potrebna sredstva, ki naj bi ji omogočila izpolnjevanje z zakoni naloženih dolžnosti. Svojih programov pa ni mogla uresničiti. V letu 1971 je na zahteve tedanjega izvršnega sveta skupščine SRS prvič pristala na nestvarno znižanje prispevne stopnje, ki naj bi po svečanih zagotovilih trajalo le eno leto. Od tedaj je poslovala deficitno, vendar je lahko razliko krila iz svojih rezerv. Ob taki finančni politiki republike Slovenije so se rezerve pokojninskega zavarovanja manjšale. Leta 1970 so bile 20,3 % letne porabe, leta 1971 17,7 %, leta 1972 14,4 % in letos na začetku leta 8,1 %. Konec letošnjega leta rezerve ne bo več, poslovanje pa bo zato nezakonito!

Za normalno poslovanje brez tujih kreditov potrebuje sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja rezervo v višini pri-

bližno 15 % letne porabe, ker se mora kreditirati do 40 dni in pokrivati sezonska nihanja pri izplačilih. Taka rezerva je potrebna za stalna obratna sredstva in za tekočo valorizacijo pokojnin do meja, ki jih predpisuje pokojninska zakonodaja.

Dohodki skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji se zbirajo po 12,7 % stopnji od bruto osebnih dohodkov. Ta izvirni priliv dosega le 90 % letošnjih izdatkov, zato je razumljivo, da so za poslovanje v letošnjem letu potrebni čedalje večji krediti. V juniju mesecu si je morala skupnost izposoditi že 200 milijonov dinarjev ali dobri dve tretjini svoje mesečne izplačilne mase, tako da je julija prvič v svoji zgodovini poslovala ves mesec s tujimi izposojenimi sredstvi in da ne bo prišla na pozitivni saldo poslovanja. To pa pomeni, da bo treba za izplačevanje pokojnin prvič angažirati tudi denarna sredstva republike Slovenije, saj banka po lastnih pismenih izjavah ne sme in ne more dajati takih kreditov.

Rešitev problema vidijo vsi poznavalci razmer: (Informacija izvršnega sveta skupščine SRS od 10. 5. 1973 — podpisan Pavle Gantar; zapisnik SDK o opravljeni kontroli 5. 4. 1973; Pismo SPIZ skupščini SRS 20. 3. 1973 in pismo SPIZ zvezni skupščini 10. 5. 1973) v povečanju izvirnih

dohodkov do mere, ki bi omogočila skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, da bi poslovala brez izgub, dokler si ne obnovi rezerve na ravni 15 % letne porabe. Za take izvirne dohodke bi bila potrebna 13,84 % stopnja od bruto osebnih dohodkov ali pa bi bil potreben kak drug vir v isti višini. Zato bo po vsej verjetnosti v zadnjih letošnjih mesecih morala skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja tako stopnjo tudi uveljaviti!

Navidezno izgleda to kot povečanje obremenitve gospodarstva, vendar mora že sedaj Ljubljanska banka dajati skupnosti visoka posojila, da sploh lahko izplačuje pokojnine, s tem pa jih posredno odvzema gospodarstvu in na tak način že sedaj obremenjuje gospodarstvo. Gre torej le za to, ali je ta obremenitev neposredna in s čistimi računi, ali pa je posredna in z zamegljenimi računi!

In ne nazadnje! Kakršne pravice boš sedaj priznal in kolikor boš sedaj pomagal uresničiti svojcem, take boš užival na starost tudi sam...! Bolj kot kjer koli drugeje velja v zavarovanju obrnjen pogovor »Danes tebi, jutri meni!«

Iz informacij RZS

Tehnične novice

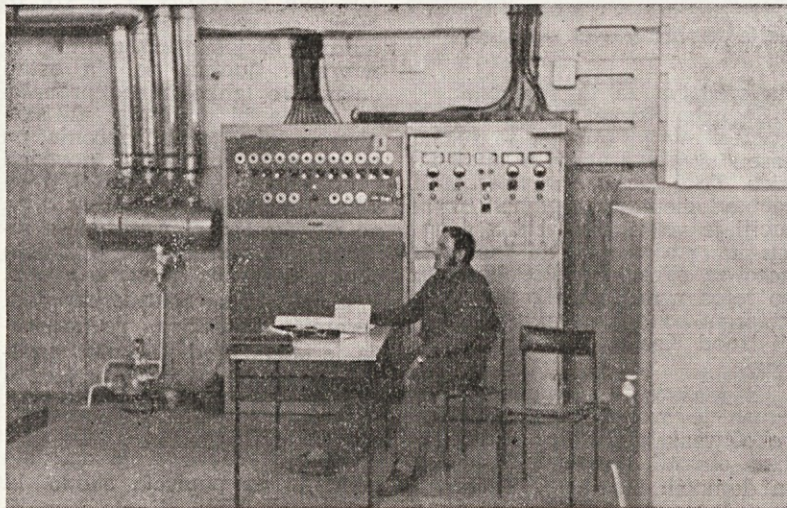
Gradnja nove šivalnice je z železno konstrukcijo nekoliko v zaostanku zaradi pomanjkanja železa na tržišču. Da bi objekt dogradili do predvidenega roka, gradbeno podjetje forsira gradnjo aneksa in stranskih prostorov tako, da rok za dograditev nove hale ni v nevarnosti. V teh dneh se pripravlja tudi pogodba za klima napravo. Ker so tudi tu problemi zaradi materiala, bomo določeni del opreme uvozili tako, da ne bo v nevarnosti rok za dograditev klimatske naprave, poleg tega pa bo investicija za cca 180.000 din cenejša.

Od firme GROSE so že prispevsli žakardi za nove stroje. Konec avgusta pričakujemo prvih devet statev; od firme Güne smo namreč že dobili sporočilo, da so stroji pripravljeni za odpremo. Nadaljnjih 8 strojev pa pride konec septembra.

Adaptacija prostorov za nove statve poteka po predvidenem programu tako, da se bodo statve, ki pridejo v podjetje, lahko montirale. Zakasnitev imamo pri dobavi svetilk, vendar bodo tudi te kmalu montirane.

Konfekcija kravat se je v avgustu preselila v nove prostore. S tem je ta obrat dobil boljše pogoje dela in tudi možnosti za boljše organizacijo, ker ima za to na razpolago več prostora.

Proizvodnja pletenega frotinja si počasi utira pot na tržišče. Iz pletene tkanine, katera je zelo primerna za lahke poletne in športne artikule, je izdelano že 50 različnih modelov. Z namenom, da bi se čim bolj približali potrošniku, bomo povabili v podjetje firme, katere se bavijo s prodajo konfekcijskih izdelkov, da dajo svojo oceno naših modelov. J. M.

Elektronika zahteva visoko kvalificiranega delavca

Pregled gibanja zaposlovanja v občini KAMNIK

Fluktuacija zaposlovanja delavcev, merjena s primerjanjem došlih in odšlih s povprečnim številom zaposlenih, je bila v letu 1972 v občini Kamnik zelo velika, saj je znašal koeficient 17,8 % (v SR Sloveniji pa v istem obdobju le 9,9 %).

Koeficient fluktuacije je bil največji pri delovnih organizacijah s sedežem zunaj občine. Te organizacije zaposlujejo cca 700 delavcev in je koeficient fluktuacije znašal 21,3 %.

Za gospodarstvo, ki zaposluje cca 7.300 delavcev, je koeficient fluktuacije znašal 17,7 %.

Najmanjša fluktuacija je bila v letu 1972 v negospodarstvu, ki zaposluje okrog 650 delavcev; koeficient je znašal 14,9 %.

V delovnih organizacijah gospodarstva občine Kamnik je bila fluktuacija največja v organizacijah sezonske dejavnosti: pri graditelju (53,8 %) in v živilski industriji (28,9), poleg tega pa tudi v gostinstvu (Planinka 56,7 %, restavracija Stol 47,6 %). Sicer se je fluktuacija v gospodarstvu gibala od 6,8 % v TP Kočna do 27 % v podjetju »Meso«; nadpovprečno visoka pa je bila še v Mizarski delavnici Motnik (25,7 %), Tovarni usnja (24,3 %), Rudniku kaolina (22,9 %) in v Svitlu (20,5 %).

V našem podjetju je bilo v letu 1972 na novo sprejetih 121 delavcev, delovno organizacijo pa je zapustilo 83 delavcev. Koeficient fluktuacije je 13 %. V letu 1973 je bilo na novo sprejetih do 30. 6. 1973 55 delavcev, odšlo pa je 31 delavcev. Vzroki za fluktuacijo so morda predvsem osebni dohodek, delovni pogoji in ustrenejša zaposledba delovnega mesta v drugi delovni organizaciji.

LEGENDARNA KOZARA

Kozara se razprostira nad dolino Prijedorja z najvišjim vrhom 950 m. Na tej planini so med II. svetovno vojno v mesecu juniju in juliju 1942 divjali težki in krvavi boji. V jeseni lanskega leta je bil tu odkrit monumentalni spomenik žrtvam in epopeji ljudske revolucije. Spomenik je odkril predsednik republike tovariš Tito, ki je v svojem govoru orisal in obudil trp-

1941 do osvoboditve 1945 24.500 ljudi. Na spomeniku je vklesan tudi naslednji verz: »Kozaro, tebi ne treba kiše, jer krvlju herojima tebe natopiše.« Pod spomenikom je okrog v premeru kakšnih 50 metrov in kupola tega kroga je zelenica. Na obodu kroga, ki je iz betona so vklesani podatki katere delovne in družbeno politične organizacije Jugoslavije so prispevale denar-

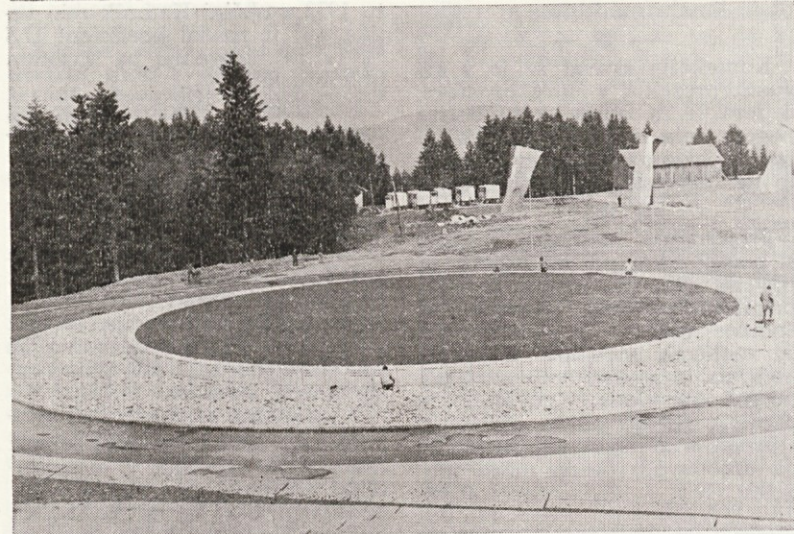
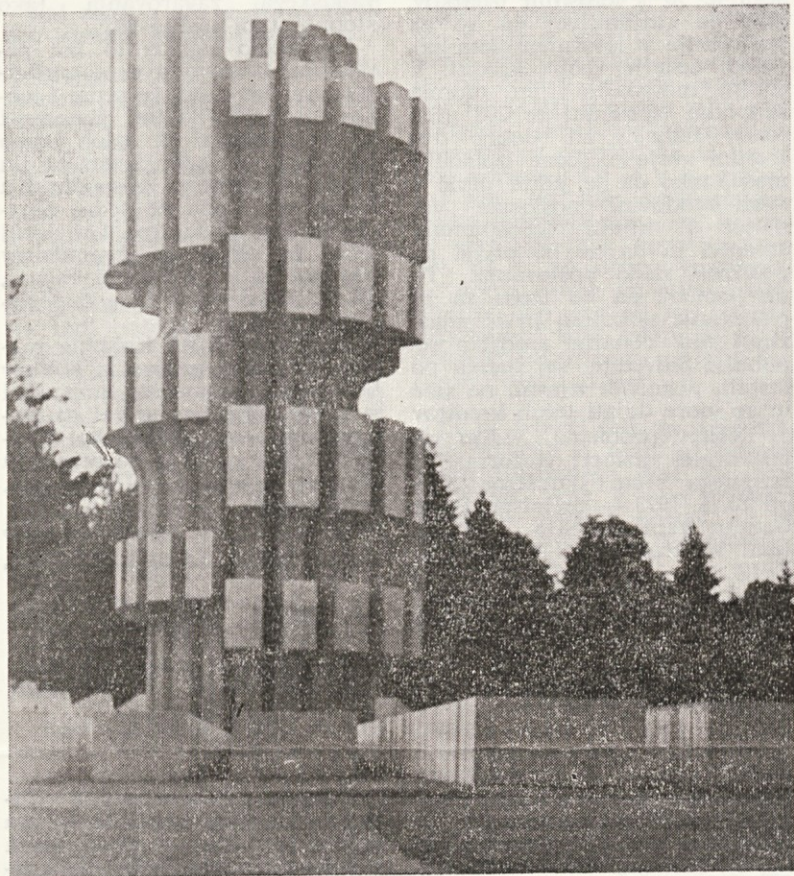
borcev. Zavzeli so utrjeno postojanko Prijedor, kjer so bili Nemci in ustaši. Tako nagel razvoj narodno osvobodilnih sil ni šel v račun okupatorju in ne domačim izdajalcem. V Opatiji so pripravili in načrtovali ofenzivo na Kozaro.

Da bi si ljudje rešili gola življenja, so otroci in matere, starčki bežali na Kozaro pod zaščito svoje narodno osvobodilne vojske. V dneh ofenzive v mesecu juniju in juliju 1942, je bilo na Kozari kakšnih 90.000 ljudi. Bitka je trajala mesec dni in morija je prišla do vrhunca tako, da se je v resnici kakor pravi pesnik Lojze Krakar smrt utrudila do smrti. Na strani borcev NOV in civilnega prebivalstva, ki se je borilo s partizani, kakor tudi na strani sovražnika, je bilo mnogo žrtv. Na 3.500 partizanov se je zbrala vojska 70.000 moških, katero so sestavljali Nemci, ustaši, čet-

niki in celo Madžari. Kozara je krvavela in zemlja je bila napojena s krvjo, toda premagana ni bila. Partizani so rešili kakšnih 20.000 ljudi, medtem ko so približno 40.000 civilnega prebivalstva, katerega so ujeli na Kozari in v okoliških vaseh odpeljali v koncentracijska taborišča, ki so bila razsuta od Jesenovca do Norveške. Mnogo teh ljudi se ni več vrnilo v svoje rojstne kraje, pomrli so v pomanjkanju in nasilju in njihovi grobovi so raztrešeni širom Evrope.

Ljudje izpod Kozare živijo sedaj boljše kot nekoč. Upali so na boljše čase, zato so se tudi borili in zato so dali nešteto življenj. Zgrajene so moderne asfaltirane ceste in tudi na vrh Kozare se vzpenja lepa asfaltirana cesta; utrip novemu času daje lepo industrijsko mesto Prijedor. Če vas kdaj pot pripelje v te kraje ne smete mimo Kozare, kjer človeka prevzame veličina boja jugoslovanskih narodov za svobodo in neodvisno novo Jugoslavijo.

A. Konda

Veličasten spomenik revolucije na Mrakovici — Kozari

ljenje tega ljudstva za svobodo, bratstvo in enotnost. Tako veličastnega spomenika, ki človeka prevzame do dna srca še nisem videl. Spomenik stoji na Mrakovici, iz katerega je lep razgled po okolici. Planina Kozara je res lepa planina in težko bi ji bilo najti enake. Spomenik, ki simbolizira vstajo ljudstva bosanske krajine je visok kakšnih 15 m. Za spomenikom je polkrožna avlija iz betona, na kateri je 105 panojev, na vsakem panoju pa je 110 imen padlih borcev vreznih na bakrene ploščice. Na spomeniku piše, da je padlo v bojih iz okolice Kozare in umrlo v koncentracijskem taborišču Jelenovac v obdobju od vstaje leta

na sredstva za ta spomenik. Pogorje Kozare je poraslo z gozdovi, tu in tam pa so zelene jase s svežim zrakom in studenčnico. Tudi Mrakovica, kjer stoji ta monumentalni spomenik revoluciji je velikanska zelena trata. Tu je zgrajen lep in moderen hotel za rekreacijo. Pod hotelom so letos zgradili velik muzej, v katerem bo prikazana vstaja ljudi izpod Kozare in doline Prijedorja.

To ljudstvo v resnici ve kako draga je svoboda, saj je takorekoč vsak prebivalec te pokrajine občutil nasilje okupatorja in domačih izdajalcev na lastni koži. Do meseca julija 1942 se je na Kozari zbralo okrog 3.000

Komu delamo škodo

Komu koristi neodgovoren odnos do strojev in naprav, ki so dani v uporabo delovnemu človeku, če bo poškodovan ali predčasno uničen. Ali se zaveda tisti delavec, da je s tem, ko je poškodoval to ali ono, napravil škodo sebi in vsem članom delovne skupnosti? Tak odnos do sredstev in premoženja delovne organizacije nima nič skupnega z našo samoupravno ureditvijo. Za kaj se pravzaprav gre? V

moški garderobi tkalnice frotirja je nameščena naprava za pripravo tople vode s termo regulatorjem. Ta naprava je bila v 2 letih že 2 krat poškodovana. Pri prvi poškodbi so bili delavci celo precej časa brez tople vode, ker ni bilo mogoče dobiti termo regulatorja. Naprava je bila nabavljena in vse urejeno tako, da so imeli delavci ponovno na razpolago toplo vodo v dobri veri, da bo ta naprava dolgo služila svojemu namenu. Na žalost temu ni bilo tako. Termo regulator je zopet razbit, posoda za segrevanje tople vode, ki je obložena z aluminij pločevino je stolčena in delavci so ponovno ostali brez tople vode. Pred to napravo je bila montirana majhna varovalna ograja, ki bi ščitila poškodbo pred udarcem termoregulatorja in posodo za pripravo tople vode. Vsi ti ukrepi pa nič ne pomagajo, kakor tudi ne opozorila in kot izgleda se posameznik ali posamezniki divjaško znašajo nad to napravo. Čudimo se, da ostali delavci to lahko mirno prenašajo, ne da bi dotičnega ali skupino — kdor to pač počenja, na to opozorili oz. zadevo povedali vodji enote, da bi kršitelja poklical na odgovornost. Ne, tega ne storijo, kar pomeni, da so solidarni s tem, da drugi delajo škodo. Stvar pa ni samo v tem. V garderobi so odstranjene tudi keramične ploščice, poškodovana je stena pred vhodom, skratka v garderobi vladata nered in nasilje nad inventarjem podjetja.

Celotno zadevo si je ogledala komisija in popisala škodo, ki je bila stonjena. Enota pomožnih obratov bo posledice po-

škodb v garderobi popravila in z delovnim nalogom točno obračunalo delo. Ko bo škoda neizpodbitno ugotovljena, bo o tem izrekel tudi svojo besedo organ upravljanja in vsem tistim, ki se poslužujejo te garderobe naložil solidarno plačilo škode, v kolikor ne bodo sami povedali kdo je tisti, ki ima tako neodgovoren odnos do vsega tega, kar so ustvarili delovni ljudje.

A. K.

ALKOHOL POTOPIL 25 MILIJONOV DNI

Na mednarodnem seminarju o alkoholizmu v Beogradu so povedali, da predelamo v Jugoslaviji vsako leto v alkohol 360 tisoč vagonov svežega sadja. Tako izdelajo milijardo in 600 tisoč litrov naravnih alkoholnih pijač. Večino popijemo doma, malenkost pa izvozimo. Vsak dan izostane z dela povprečno 172.000 naših delavcev, od tega pa jih vsaj 68.000 izostane zaradi alkohola. Tako zgubimo vsako leto 25 milijonov delovnih dni.

Vodka za pepsikolo

Sovjetska zveza in Združene države Amerike so nedavno podpisale v Moskvi sporazum po kateri bo SZ po ameriški licenci izdelovala znano osvežilno pijačo »Pepsi Colo« v zameno pa bodo prodali vodko »Stolihna-ja«. Tovarna za Pepsi colo bo zgrajena v Novorosijsku pri Črnem morju in bo stekla predvidoma novembra letos.

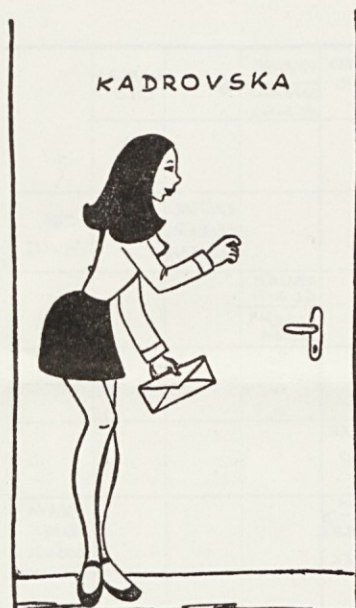
ZAHVALA

Zahvaljujem se delavcem delovne enote barvarna Svilanit Kamnik za darovan venec na grob moje mame, kakor tudi vsem, ki so mi izrekli sožalje.

FRANC KU HAR

Kadrovske vesti

Jantar - nekoč zelo cenjeni dragulj

PRIŠLI V PODJETJE: (za nedoločen čas)

Stankovič Marija	v DE 10
Balantič Jožica	v DE 10
Zore Terezija	v DE 10
Koprivc Dragica	v DE 10
Kuhar Helena	v DE 10
Javornik Marija	v DE 10
Starovasnik Milena	v DE 10
Cukljati Ljudmila	v DE 10
Jeras Marija-Magdalena	DE 10
Pečnik Valentin	v DE 10
Pečnik Zdenka	v DE 10
Čevka Olga	v DE 10
Slebir Olga	v DE 11
Beč Janja	v DE 11
Vrhovec Ljubica	v DE 12
Stojis Darko	v DE 13
Krampelj Franc	v DE 13
Hočevan Alojzija	v DE 13
Prislan Marija	v DE 13
Kadunc Minko	v DE 13
Starovasnik Mihaela	v DE 13
Vavpotič Helena	v DE 13
Rak Vida	v DE 13
Gašparič Verona	v DE 14
Suštar Alojzija	v DE 14
Vodlan Danica	v DE 14
Gregl Marjan	v DE 20
Zanoškar Milena	v DE 36
Aljaž Dragica	v DE 31

(za določen čas)

(Zavbi Pepca v DE 11)

ODSLI IZ PODJETJA: (iz delovnega razmerja za nedoločen čas)

Juvan Marija	iz DE 10
— invalidska upokojitev	
Zulič Angelca	iz DE 10
— invalidska upokojitev	
Gantar Marija	iz DE 10
— lastna odpoved	
Maček Andrej	iz DE 13
— med poizkusno dobo	
Koprivc Nada	iz DE 13
— lastna odpoved	
Suštar Mihaela	iz DE 13
— lastna odpoved	
Spruk Rajko	iz DE 10
— sporazumna razrešitev	
Flerin Drago	iz DE 13
— sporazumna razrešitev	
Suštar Alojzija	iz DE 14
— samovoljno	
Rode Jožica	iz DE 14
— lastna odpoved	
Grabovac Konstantin	iz DE 15
— sporazumna razrešitev	
Fink Peter	iz DE 20
— samovoljno	
Kodrič Marija	iz DE 35
— samovoljno	
(iz delovnega razmerja za določen čas)	
Grabnar Janez	iz DE 20

— sporazumna prekinitve pogodbe.

NESREČE PRI DELU ALI NA POTI:

Koncilija Stanka	iz DE 10
— na poti na delo	
Tomšič Danica	iz DE 10
— na poti na delo	
Klančar Anton	iz DE 14
— na poti iz dela	
Svetec Jože	iz DE 13
— obratna nezgoda	
Štrajhar Marjetka	iz DE 14
— obratna nezgoda	

POROKE:

Erzar Jure
Zabret Cilka por. DACAR
Mali Ivanka por. BORŠTNAR
Selišnik Slavi por. LESJAK

Novoporočencem želimo na novi življenjski poti mnogo sreče in osebnega zadovoljstva.

RODILI SO SE:

Hočevan Barici — sin
Kerč Jožici — sin
Mali Zinki — hčerka
Novak Miri — hčerka
Spruk Jožici — sin
Breznik Olgi — hčerka
Šalej Anici — hčerka
Sršen Slavki — hčerka
Mihelčič Silvestri — sin
Burja Janku — sin
Žlebir ing. Francu — hčerka

KOLINE

K sosedovim pride Janezek in ko stopi vidi v sobi na kmečki peči belo okroglo v velikosti bloveške glave. »Janezek je bil radoveden in vpraša? Teta kaj ste pri vas že klali, ko imate mehur na peči!«
Na peči je ležal namreč le oče s plešasto glavo, ki je bila obrnjena proti vratom.

Nakit iz jantara se je pojavil v naših trgovinah z zlatnino in nakitom pred nekaj leti. V izložbah smo lahko občudovali različne ogrlice iz kroglastih ali podolgovatih jagod ali pa iz kosov nepravilnih oblik, manšetne gumbe z vdolganimi prozornimi ali neprozornimi kosi. Prozorni so bili tudi kosi na obeskih. V nekaterih, najdražjih kosih jantara je bilo videti vključke oziroma risbe. Po barvi pa je bil ves jantar kot med svetlo in temno rumen, tudi rjav. Vrednost je bila odvisna od barve in prozornosti.

Jantar je rastlinskega izvora. Znanstveno je dognano, da je okamenela smola, znan je prav tako njen izvor. V geološki preteklosti zemlje, pred nekako 60 milijoni let, je bila na severu Evrope kopnina tam, kjer je dandanes Baltičsko morje. Pokrival jo je bujen gozd iglavcev, kjer je prevladoval bor. Iz njihovih debel in vej se je podobno kot danes — izločala smola. Kapljala je na tla in pronicala vanjo, ter se cedila po deblih. Na tej poti je lahko zajela žuželke ali rastline, oziroma nji-

hove dele, pogosto je zajela zračne mehurčke, pa tudi druge snovi. Tako se je v njih na tleh kopičila bolj ali manj čista smola, tista, ki se je izločila iz vej in debel in tista, ki se je izločila, ko so trohnela odmrle drevesa.

Pred okoli 40 milijoni let pa se je kopnina pogreznila, zalilo jo je morje. Bujen gozd je postal morsko dno, kjer so se odlagale nove usedline. Pod vplivom velikega pritiska je smola, vključena v usedline, okamenela. Kakršna je bila njena izhodna snov, prozorna ali neprozorna, svetla ali temna, je ostala taka tudi okamenela. Živali in rastline, ki jih je smola zajela, so v prozornih kosih zarisale risbe. Posebno lepo so vidni obrisi takratnih žuželk, ki jih vidimo, kot bi jih danes vložili v bazen. Za paleontologa, to je znanstvenika, ki raziskuje razvoj izumrlih živali in rastlin, so neprecenljive vrednosti. Tudi trgovska vrednost takih kosov je velika. Zaradi svojega nastanka, jantar nima enotne kemične zgradbe. Je zmes spojin jantarnjeve kisline, raznih smol in dišečih (eteričnih) raznih smol in dišečih (eteričnih) olj.

Razporeditev delavcev v enote civilne zaščite

Na predlog odbora za splošni ljudski odpor je delavski svet na svoji seji dne 13. 8. 1973 sprejel sklep o razporeditvi nekaterih delavcev v enote civilne zaščite. V te enote so razporejeni naslednji:

SANITETNA ENOTA:

Mišič Danica	DE 30
Vrhovec Jožica	DE 13
Mali Majda	DE 14
Rosec Slavka	DE 13
Tomšič Milena	DE 30
Rihar Melita	DE 30
Vidmar Franc	DE 10
Grilc Franc	DE 13
Majdič Silva	DE 10
Sivec Sonja	
Kosirnik Francka	Živilska
Drnovšek Silva	industrija
Rozmantič Vida	DE 10

GASILSKO RESEVALNA ENOTA:

Grden Franc	DE 13
Tajč Peter	DE 20
Preglj Miha	DE 20
Drolc Štefka	DE 13
Balantič Vida	DE 13
Keržič Tatjana	DE 11
Djurašević Jelka	DE 10
Humar Tončka	DE 13
Zajc Jakob	DE 13
Šubic Andreja	DE 12
Kališnik Ferdinand	
Sinkovec Franc	Živilska
Držanič Ida	industrija
Turk Ivanka	

ENOTA RBH:

Kožuh ing. Rozka	DE 30
Seljak Magda	DE 30
Uhan Sonja	DE 15
Tušar Mile	DE 15
Poljanšek Rudi	DE 13
Kuhar Franc	DE 15
Merčun Marinka	
Koželj Urška	Živilska
Kajdiž Betka	industrija

ENOTA REDA IN VARNOSTI:

Bernot Vinko	DE 31
Vrhovec Bogi	vratar
Rozmantič Vinko	DE 12
Klančar Anton	DE 14

Slapar Niko	DE 10
Rozman Vinko	DE 31
Klemenc Anton	DE 31
Slapar Jože	DE 13
Lipovšek Franc	vratar
Slapnik Alojz	vratar
Jontez Ivan	
Romšak Ciril	Živilska
Sušnik Ivan	industrija

ENOTA ZA OBVEŠČANJE, ALARMIRANJE IN ZVEZE:

Grabnar Darko	DE 30
Poljanšek Ljuba	DE 30
Štrajhar Danica	DE 14
Selinšek Slavi	DE 30
Stankovič Brane	DE 11
Sušnik Jožica teleprinter	DE 30
Pirš Ivanka	DE 30
Ambrož Marija	DE 30
Sedelšak Jože	Živil. ind., kurir
Dolenc Marija	DE 30
Pipan Ivanka	DE 10
Manček Pavli	DE 13
Suštar Slavko	DE 31
Martinc Francka	DE 30
Rihtar Angela	Živilska
Letnar Anica	industrija

TEHNIČNO RESEVALNA ENOTA:

Potočnik Maks	DE 20
Šubic Miro	DE 20
Knaveš Alojz	DE 20
Kolenc Slavko	DE 13
Preglj Leon	DE 20
Poljanšek Stane	DE 13
ŽURBI Franc	DE 13
Komatar Jože	DE 20
Klemenc Pavla	
Jenko Slavka	Živilska
Strehovec Ivica	industrija

»KAMNIŠKI TEKSTILEC«
GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI
TOVARNE »SVILANIT« KAMNIK
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR
ODGOVORNI UREDNIK
KONDA ALOJZ
NAKLADA 700 IZVODOV
TISK: »PAPIRKONFEKCIJA« KRŠKO

